

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Ursache Petru,
judecători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,
examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie, de către avocatul Creciun Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela și de către inculpata Botnaru Angela, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, în cauza penală privind-o pe

Botnaru Angela Xxx, născută la xxx, originară din orașul Xxxx, domiciliată în r-nul Xxx, sat. Xxx, str. Xxx, nr. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 24.06.2016 - 09.11.2016 (prima instanță);
2. 06.12.2016 - 02.03.2017 (instanța de apel);
3. 24.05.2017 - 12.07.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 09 noiembrie 2016, Botnaru Angela a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei.

S-a dispus încasarea de la Botnaru Angela, cheltuielile judiciare în sumă totală de 7887,00 (șapte mii opt sute optzeci și șapte, 00) lei, în beneficiul statului.

Prin aceeași sentință, a fost informată Direcția asistenței sociale și protecție a familiei Strășeni, despre necesitatea inițierii procedurii de instituire a tutelei, în privința copilului minor Xxxx, născut la 26.01.2004.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpata Botnaru Angela la data de la 01.02.2016 ora 23:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în timp ce se afla în casa consăteanului ei, Samoila Vladimir Fiodor, din satul Cojușna

raionul Strășeni, unde în acel moment în casa acestuia din urmă, se mai afla și un alt cunoscut de-al victimei, pe nume Costin Sergiu, în cadrul unei certii iscate între proprietarul casei, Samoila Vladimir și inculpata Botnaru Angela, ultima urmărind scopul omorului intenționat a victimei Samoila Vladimir, a luat de pe masă în mână un cuțit și i-a aplicat părții vătămate Samoila Vladimir, două lovituri în regiunea toracică, astfel provocându-i părții vătămate, conform Raportului de expertiză nr.21 din data de 08.02.2016, leziuni corporale sub formă de plăgi înjunghiate (două) a cutiei toracice pe stânga cu lezarea cordului și plămânului stâng, hemoragie abundentă internă, șoc hemoragic și traumatic, în rezultatul cărora partea vătămată Samoila Vladimir a decedat pe loc. După care inculpata Botnaru Angela împreună cu Costin Sergiu, în privința căruia cauza penală a fost disjungată într-o procedură separată, acesta din urmă fără a promite dinainte favorizarea comiterii infracțiunii respective, au luat cadavrul victimei Samoila Vladimir și l-au mutat dintr-o cameră în alta cu scopul de a ascunde urmele infracțiunii și a înscena decesul subit al părții vătămate.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apeluri de către :

3.1. - inculpata Botnaru Angela, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitată.

În motivarea cererii declarate, apelanta a indicat că, nu este de acord cu sentința instanței de fond, iar declarațiile date de către Costin Sergiu nu sunt adevărate.

3.2. - avocatul Cuptova Natalia în numele inculpatei Botnaru Angela, prin care a solicitat casarea sentinței și adoptarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie achitată.

În motivarea cererii de apel apelanta a indicat că, sentința instanței de fond este una neîntemeiată, care s-a bazat doar pe declarațiile lui Costin Sergiu, care a dat declarații contradictorii pe parcursul urmăririi penale, care nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Astfel, inculpata Botnaru Angela a pledat nevinovată și a declarat circumstanțele evenimentului din data de 02.02.2016, care au avut loc în casa lui Samoila Vladimir.

Apelanta a mai susținut că, în cadrul cercetării la fața locului din 02.02.2016 nu au fost depistate careva urme de sânge atât lângă cadavrul lui Samoila Vladimir cât și în alte camere, astfel de unde puteau să apară urmele de sânge pe prag depistate în cadrul cercetării la fata locului.

Apărarea a menționat că ținând cont de toate neclaritățile și neajunsurile în probe creează dubii în probarea învinuirii și urmează a fi interpretate în favoarea inculpatei Botnaru Angela.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, au fost admise inclusiv și din oficiu apelurile inculpatei Botnaru Angela și al avocatului -său Cuptova Natalia, casată sentința în latura civilă și cu privire la tipul de penitenciar și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

A fost respinsă ca nefondată cererea procurorului de încasare a cheltuielilor legate

de efectuarea expertizei.

A fost dispusă executarea pedepsei cu închisoarea lui Botnaru Angela în penitenciar pentru femei de tip închis.

În rest, au fost menținute dispozițiile sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că instanța de fond a stabilit corect că, starea de fapt și acțiunile inculpatei Botnaru Angela se încadrează corect în dispoziția art. 145 alin.(1) Cod penal - acțiuni intenționate, manifestate prin omorul unei persoane.

Deși, inculpata Botnaru Angela nu a recunoscut vina de comiterea infracțiunii imputate, vinovăția ei se dovedește prin probele acumulate de organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, și anume prin : declarațiile succesului părții vătămate, Samoila Adela, martorului Colesnicenco Nina, martorului Dumitrașcu Sergiu, martorului Jereghi Anatolie, martorului Severin Gheorghe, martorului Costin Sergiu, cât și prin :

- procesul verbal de cercetare la fața locului din data de 02.02.2016 și foto tabelul, anexă din conținutul căruia rezultă că a fost cercetat locul comiterii infracțiunii și anume: gospodăria victimei Samoila Vladimir, din satul Cojușna Raionul Strășeni, de unde s-a ridicat un telefon mobil de model „Nokia” și un cuțit de bucătărie cu minerul din masă plastică (f.d.21-27, vol. I);

- procesul verbal de cercetare la fața locului din data de 03.02.2016 și foto tabelul, anexă, din conținutul căruia rezultă că, suplimentar a fost cercetat locul comiterii infracțiunii și anume: gospodăria victimei Samoila Vladimir, din satul Cojușna Raionul Strășeni, de unde s-a ridicat un fragment din prag; un fragment din prag din a treia cameră; un fragment din perdeaua din stofa de culoare albă; un fragment din pragul care se află între odăile 3 și 4; un fragment din perdea din stofa de culoare cafenie deschisă, (f.d.28-40 ,vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr.21 din data de 08.02.2016, din conținutul concluziilor căruia s-a stabilit că: moartea părții vătămate Samoila Vladimir, a survenit pe loc în rezultatul șocului hemoragic și traumatic. Plăgile înjunghiate a cutiei toracice pe stânga, două, penetrante în cavitatea pleurală stângă, cu lezarea cordului și plămânului stâng, hemitorace pe stânga, s-au format sub acțiunea traumatică a unui corp ascuțit-tăietor, posibil cu un cuțit prezentat, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață. Canalul de rănire a plăgii au direcția - anterior posterior, de la stânga spre dreapta, de jos în sus, cu lungimea aproximativ 9-11 cm (f.d.95,vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr.15 din data de 10.02.2016, din conținutul concluziilor căruia s-a stabilit că: plăgile de pe preparatele de piele prelevate de la cadavrul victimei Samoila Vladimir, au fost cauzate de un obiect plat înțepător - tăietor ce avea vârf ascuțit, muchie sub formă de „n”, grosime nu mai mult de 1 mm, tăiș ascuțit din ambele părți, lățime a lamei la nivelul implantării în jurul a 10 mm, iar în componența chimică a aliajului din care era confecționată lama obiectului vulnerant intrau elemente chimice: fierul, cromul, cuprul, aluminiul și

manganul. Așa particularități constructive și compoziție chimică posedă și lama cuțitului prezentat spre examinare și nu-i exclus cauzarea plăgilor de pe preparatele de piele cu lama cuțitului de bucătărie respectiv (f. d. 103, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr.57 din data de 29.02.2016, din conținutul concluziilor căruia s-a stabilit că: spălăturile pe fire de tifon de pe trei fragmente de lemn, din petele roșietice din fragmentul de materie și din pata gălbuie de pe fragmentul de perdea ridicată de la fața locului s-a depistat sânge uman. La determinarea apartenenței de grup a sângelui din fragmentele de lemn s-au constatat genii „A” și „B” ce presupune proveniența lui de la persoană de grupa Abo/AB(IV)/, cum ar fi în cazul dat de la cet. Samoila Vladimir. Provenirea acestui sânge de la cet. Costin Sergiu și de la Botnaru Angela se exclude, determinarea apartenenței de grup a sângelui, prin reacția absorbție-eluție I, de fragmentul de materie s-a constatat antigenul „B” iar prin reacția de absorbție-eluție II constatat slab și antigenul „A” aglutininele nu s-au stabilit, ce presupune proveniența lui la persoană cum ar fi în cazul dat de la cet. Samoila Vladimir, provenirea acestui sânge de la Costin Sergiu și de la inculpata Botnaru Angela, se exclude (f. d. 119, vol. I);

- raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr.200 a-2016 din data de 15.03.2016, din conținutul concluziilor căroră rezultă că: inculpata Botnaru Angela, nu suferă de maladii psihice cronice, este fără dereglări psihice. La momentul comiterii infracțiunii careva dereglări psihice de intensitate psihotică nu a evidențiat, se afla în stare de ebrietate alcoolică simplă, care nu o priva de capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, putea acționa cu discernământ, din care considerente Botnaru Angela poate fi recunoscută responsabilă de fapta imputată și este capabilă de a face declarații.(f.d. 129, vol. I);

- raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 199 a-2016 din data de 15.03.2016, din conținutul concluziilor căroră rezultă că: Costin Sergiu, nu suferă de maladii psihice cronice, este fără dereglări psihice. La momentul comiterii infracțiunii careva dereglări psihice de intensitate psihotică nu a evidențiat, se afla în stare de ebrietate alcoolică simplă, care nu-l priva de capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, putea acționa cu discernământ, din care considerente Costin Sergiu poate fi recunoscut responsabil de fapta imputată și este capabil de a face declarații (f. d. 134, vol. I);

- procesul verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din data de 03.02.2016 și CD cu înregistrarea video a acțiunii procesuale respective, din conținutul căruia rezultă că, Costin Sergiu, explică și descrie în detalii cum a avut loc comiterea infracțiunii respective și cine și ce acțiuni anume au întreprins (f. d.178, vol. I).

Prin urmare în rezultatul probelor sus-elucidate, instanța de apel a conchis că, vina lui Botnaru Angela, în comiterea infracțiunii imputate a fost demonstrată pe deplin, declarațiile martorilor coroborând cu celelalte probe prezentate de partea acuzării, neexistând divergențe între cele declarate de aceștia la urmărirea penală și în cadrul examinării cauzei în instanța de fond.

Astfel, în circumstanțele descrise, instanța de apel a reiterat că, este solidară cu concluziile privind aprecierea probelor administrate în cauză, dat fiind că această activitate este efectuată în conformitate cu prevederile articolului 101 Cod de procedură penală, sub aspectul, că vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii imputate este dovedită în cadrul procesului penal.

De asemenea, instanța de apel nu a avut temei de a interveni în sentința instanței de fond nici în partea stabilirii pedepsei inculpatei Botnaru Angela or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatei s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Instanța de apel, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale stabilite în privința inculpatei Botnaru Angela a constatat că, instanța de fond corect a individualizat pedeapsa penală și prin urmare a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75, 77 Cod penal.

Urmare a celor constatate și elucidate, instanța de apel a reiterat că, instanța de fond corect a stabilit sancțiunea privativă de libertate în cazul infracțiunii comise de către Botnaru Angela, reținând că, infracțiunea comisă de aceasta face parte din categoria celor excepțional de grave, ca circumstanță ce atenuează răspunderea penală a fost reținut că are la întreținere un copil minor, circumstanțe agravante fiind reținut faptul comiterii infracțiunii prin coparticipație simplă și comiterea infracțiunii de către o persoană care era în stare de ebrietate.

Instanța de apel a conchis că, pedeapsa aplicată va fi în măsură să contribuie la acționarea acesteia, pedeapsa fiind atât echitabilă cât și justă.

La fel, instanța de apel s-a referit la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 7887 lei din contul inculpatei Botnaru Angela, or, instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raporturilor de expertiză din contul inculpatei.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, se prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Tot aici, instanța de apel a considerat necesar de a face trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, s-a indicat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la

solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, s-a reținut că expertizele au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

În sensul dat, instanța de apel a constatat faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

La fel, instanța de apel s-a referit la tipul penitenciarului în care urmează a fi executată pedeapsa cu închisoarea de către inculpata Botnaru Angela or, instanța de fond nu s-a expus asupra faptului dat.

Potrivit prevederilor art.72 CP, pedeapsa cu închisoarea se execută în următoarele penitenciare: de tip deschis; de tip semiînchis; de tip închis.

Aliniatul 4 al aceluiași articol stipulează, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă.

Astfel, în speță s-a constatat că inculpata Botnaru Angela a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal care face parte din categoria infracțiunilor excepțional de grave. Prin urmare, inculpata Botnaru Angela urmează a executa pedeapsa în penitenciar pentru femei de tip închis.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către :

5.1. – procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie, prin care a indicat temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei, doar în partea ce ține de respingerea cererii procurorului de a încasa cheltuielile judiciare, cu menținerea sentinței în această parte.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, toate fiind valabile în prezenta cauză penală;

- astfel, instanțele de fond și apel în cadrul examinării cauzei și emiterii hotărârilor nu au luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 7887 lei la realizarea expertizelor medico-legale a părții vătămate, sumă ce urma a fi încasată de la inculpată în beneficiul statului, conform prevederilor art. art. 227 - 229 Cod de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art. art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt;

- prin urmare, se constată că soluția instanței de apel de a casa sentința referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare;

- astfel, potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală „Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.” Potrivit alin. (3) a aceleiași norme „Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Ainiatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces;

- totodată legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat;

- cele expuse supra, relevă asupra faptului, că instanța de apel n-a îndeplinit cerințele stipulate în prevederile art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală.

5.2. - avocatul Creciu Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela, prin care a indicat temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct.8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Botnaru Angela să fie achitată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- conform art.427 CPP hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde;

- instanța de fond a pronunțat sentința de condamnare în privința lui Botnaru Angela punînd la baza sentinței doar declarațiile lui Samoilă Vladimir, care era concubinul lui Botnaru Angela și la etapa inițială a urmăririi penale avea statut de bănuït și care pe parcursul urmăririi penale a făcut declarații contradictorii, după părerea apărării cu scopul de a se eschiva de urmărirea penală.

5.3. - inculpata Botnaru Angela, care a depus 2 cereri de recurs la data de 09.03.2017 (conform ștampilei de pe plic) și la data de 03.04.2017 (conform ștampilei de pe plic), prin care fără a indica vreun temei prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii de achitare.

În motivarea cererilor de recurs recurenta a indicat următoarele motive :

- recurenta menționează că a fost condamnată pe nedrept, fără careva probe directe;

- organul de urmărire penală a admis un șir de încălcări procedurale;

- are la întreținere un copil minor, care are nevoie de ea;

- amprentele de pe cuțit nu-s ale ei, dar ale părții vătămate;

- colaboratorii de poliție au aplicat forța fizică față de ea și față de martorul Costin Sergiu, pe care l-au impus să spună așa cum doresc ei;

- declarațiile martorului Costin Sergiu sunt diferite și nu au fost luate în considerație de către instanțele inferioare;

- recurenta mai menționează că pe hainele lui Samoilă Vladimir nu au fost depistate careva urme de sânge, cât și nu au fost găsite urme nici în alte camere din casă;

- pe corpul lui Samoila Vladimir nu au fost găsite nici zgârâieturi și nici vînătăi și probabil s-a tăiat singur, deoarece și expertiza arată că a fost tăiat din stînga spre dreapta și de jos în sus, Samoila fiind stîngaci. Plus la aceasta avea motiv s-o facă, deoarece se certase cu soția lui și cu verișorul lui;

- recurenta menționează că ea nu poartă nici o vină, din contra ea a chemat poliția, ambulanța și toate rudele apropiate ale lui Samoila din moment ce a găsit cadavrul;

- recurenta a solicitat rejudecarea cauzei penale la apel pentru a aduce probe în confirmarea nevinovăției, dar a fost refuzată;

- nu a fost luat în considerație raportul nr. 199a-2016, care este o probă directă.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că procurorul și inculpata Botnaru Angela s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri ordinare în termen, iar avocatul Creciun Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela nu s-a conformat prevederilor legale și nu a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Autorii recursurilor invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocînd în acest context următoarele.

6.1. Cu privire la recursul ordinar declarat de către procurorul Gavriliță Vitalie.

Referitor la temeiurile de recurs invocate de recurent prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal constată că temeiurile menționate nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, hotărîrea cuprinzînd motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată. Instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelurile inculpatei Botnaru Angela și al avocatului său Cuptova Natalia, motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărîrii atacate și instanța de apel nu a admis nici o eroare gravă de fapt.

În această ordine de idei, Colegiul penal remarcă faptul, că potrivit art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin.(8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificîndu-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpatei Botnaru Angela privind săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

Conținutul probelor și admisibilitatea lor, este analizată în textul hotărîrii judecătorești atacate, reflectate în decizia instanței de apel (f. d. 131-134, vol. III), instanța de apel expunîndu-se în mod argumentat și asupra motivelor relevante invocate în apeluri, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal conchide, că instanța de apel n-a comis eroarea de drept invocată de către recurent, deoarece eroarea gravă de fapt constă în stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerație a probelor, care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor și ea trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt, ceea ce contravine argumentului adus de recurent precum că „*instanța de apel n-a îndeplinit cerințele stipulate în prevederile art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală*”.

Cu privire la argumentul invocat de recurent precum că „*soluția instanței de apel de a casa sentința referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare*”, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat și menționează în acest sens că prima instanță neîntemeiat a dispus încasarea din contul inculpatei Botnaru Angela în beneficiul statului suma de 7887 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, instanța de apel corect casînd sentința în această parte.

Or, art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Tot aici, Colegiul penal consideră necesar de a face trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, se reține că au fost încasate neîntemeiat cheltuieli judiciare în sumă de 7887 lei la efectuarea raporturilor de expertiză din contul inculpatei.

În sensul dat, Colegiul penal constată faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului, instanța de apel corect expunîndu-se în acest sens.

Colegiul penal menționează, că argumentele invocate de recurent în acest sens, nu constituie o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția, deoarece instanța de apel și-a întemeiat concluzia privind condamnarea inculpatei pe cumulul de probe ce se conțin în dosar și care au fost apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că erorile de drept invocate de recurent prin prisma prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs.

6.2. Cu privire la recursul ordinar declarat de către inculpata Botnaru Angela.

Lecturînd materialele dosarului penal se constată că recurenta critică vinovăția, temei prevăzut de art. 427 al. (1) pct. 8) Cod de procedură penală. Cu referire la acest temei, Colegiul penal reiterează că, potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Instanța de recurs atestă că, criticile formulate de recurentă sub aspectul art. 427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, au format obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel și asupra lor aceasta s-a pronunțat, dîndu-le o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg, concluzii pe care instanța de recurs le însușește și nu consideră necesar repetarea acestora.

De remarcat este, că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci, când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii, însă, în opinia Colegiului penal, instanța de apel a apreciat probele din dosar potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungînd la concluzia corectă privind condamnarea inculpatei Botnaru Angela, deoarece în acțiunile ei sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, concluzie a cărei motivare a fost pe larg expusă în decizia instanței de apel (f. d. 127-138, vol. III), motivare pe care instanța de recurs o însușește și nu o consideră necesar de a o reitera.

Este de menționat că potrivit prevederilor art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, că aprecierea sau reaprecierea probelor este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și nu constituie un temei de drept separat de casare din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, astfel că invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar drept temei de casare este lipsită de suport legal.

Referitor la argumentul adus de recurentă, precum că „*inculpata a fost condamnată pe nedrept fără careva probe directe*”, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat și menționează în acest sens că în afară de probele anexate la materialele cauzei penale, fiind pertinente și concludente, există și declarațiile martorului Costin Sergiu, care este proba decisivă, date în prima instanță, menționînd că „*în momentul*

cînd eu îl trăgeam, Angela a luat cuțitul de pe masă de culoare cafenie și l-a lovit pe Vova, care a căzut jos cu mine pe pat și s-a început sfada între mine și Angela ce să facem, de ce l-a lovit, că el pe loc a murit” (f. d. 99 verso-100, vol. III).

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal conchide, că în speța dată nu se constată eroare de drept prevăzută de art. 427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate inculpatei Botnaru Angela.

6.3. Cu privire la recursul ordinar declarat de către avocatul Creciun Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, la data de 02 martie 2017 la pronunțarea dispozitivului deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, avocatul Creciun Stanislav a fost prezent și totodată a fost informat că pronunțarea deciziei motivate v-a avea loc pe data de 30 martie 2017 (f. d. 125, vol. III), acesta fiind prezent și la data aceasta (f. d. 125, vol. III).

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 30 martie 2017 a expirat la 02 mai 2017.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 zile de contestare cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursul depus de avocatul Creciun Stanislav a fost declarat la 03 mai 2017 (conform ștampilei poștale de pe plic), adică peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Reieșind din aceste circumstanțe se constată, că termenul de 30 zile de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de avocatul Creciun Stanislav, deoarece recursul în cauză a fost declarat de el la 03 mai 2017, prin urmare, Colegiul penal consideră că

recursul în cauză a fost depus peste termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Mai mult, recurentul nici nu a solicitat repunerea în termen a recursului ordinar.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat la 03 mai 2017 de avocatul Creciu Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

6.4. În acest context, Colegiul penal conchide că nu există teme legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate de către procurorul Gavriliță Vitalie, de către avocatul Creciu Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela și de către inculpata Botnaru Angela și potrivit legii se impune inadmisibilitatea lor, deoarece recursurile declarate de către procurorul Gavriliță Vitalie și de către inculpata Botnaru Angela sunt vădit neîntemeiate, iar recursul declarat de către avocatul Creciu Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela este declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, în cauza penală privind-o pe **Botnaru Angela Xxx**:

- de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie și de către inculpata Botnaru Angela, deoarece sunt vădit neîntemeiate;

- de către avocatul Creciu Stanislav în numele inculpatei Botnaru Angela, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **10 august 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin